

Sygn. akt I UK 6/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania T. Spółki z o.o. w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Nowym Sączu
o wysokość składek na ubezpieczenie wypadkowe,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej T. Spółki z o.o. w G. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z
dnia 17 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa 2427/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2014 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 4 listopada 2013 r. i oddalił odwołanie T. Spółki z o.o. w G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Nowym Sączu z dnia 17 lipca 2013 r., którymi organ rentowy podwyższył o 50% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek w roku składkowym obejmującym wskazane w decyzjach okresy.

W skardze kasacyjnej płatnik składek zarzucił naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (dalej jako ustawa wypadkowa), przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że odwołujący się przekazał nieprawdziwe dane; 2) art. 28 ust. 2 oraz

art. 34 ust. 3 w związku z art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na nałożeniu sankcji do stanu faktycznego niepodlegającego hipotezie bezwzględnie warunkującej i jednocześnie umożliwiającej nałożenie na płatnika dodatkowej opłaty; 3) art. 31 ust. 6 pkt 2 ustawy wypadkowej w związku z art. 60 k.c., przez błędne przyjęcie, że informacje składane przez płatnika składek do Głównego Urzędu Statystycznego, wskazujące niezgodny ze stanem faktycznym wiodący przedmiot działalności, stanowią oświadczenie woli, podczas gdy taki formularz stanowi oświadczenie wiedzy, które może być sprostowane w każdym czasie; 4) art. 2 Konstytucji RP, przez nieuwzględnienie klauzuli demokratycznego państwa prawa i wywodzonej z niej zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego prawa, polegające na nałożeniu na skarżącego sankcji bez zbadania przyczyn zaistnienia stwierdzonego uchybienia i bez zbadania przesłanek uprawniających organ do nałożenia sankcji, a tym samym bez zbadania adekwatności i zasadności sankcji w stosunku do uchybienia strony odwołującej się.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie apelacji organu rentowego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono w pierwszej kolejności występowaniem istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego prawidłowej wykładni (a co za tym idzie właściwego stosowania) art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, a mianowicie: 1) w jakich okolicznościach przekazane Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych dane uznać należy za nieprawdziwe, co pozwalałoby na zastosowanie sankcji opisanej w przywołanym przepisie; 2) czy zastosowanie sankcji polegającej na ustaleniu stopy procentowej składki za cały okres składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych może mieć również zastosowanie w sytuacji, gdy płatnik składek, jakkolwiek w rejestrze podmiotów gospodarki narodowej miał ujawniony inny rodzaj przeważającej działalności według kodów PKD, to w składanych deklaracjach ZUS IWA za lata 2009 - 2012 wskazywał rodzaj działalności faktycznie i rzeczywiście wykonywanej w tym okresie. Skarżący wskazał również na

potrzebę wykładni wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej w zakresie rozróżnienia pojęć danych nieprawdziwych i danych nieprawidłowych, wskazując na wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11 i z dnia 7 stycznia 2013 r., II UK 142/12 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 października 2012 r., III AUa 242/12.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja

2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Skarżący nie zdołał wykazać istnienia tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Przede wszystkim, ograniczając się do sformułowania swoich wątpliwości rodzących się na tle art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, skarżący nie przeprowadza wyводу jurydycznego dla wykazania, że wątpliwości te faktycznie istnieją i wymagają zaangażowania Sądu Najwyższego. Rozdzielenia i zdefiniowania pojęć

„dane nieprawidłowe” oraz „dane nieprawdziwe” dokonał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 września 2012 r., II UK 39/12 (Monitor Prawa Pracy 2013 nr 1, s. 49-50), wskazując, że semantycznie przymiotnik „nieprawidłowy” oznacza - nie taki, jaki powinien być, niezgodny z ustalonymi przepisami, normami, prawidłami, a słowo „nieprawdziwy” - niezgodny z prawdą, z rzeczywistością, ze stanem faktycznym, kłamliwy, zmyślony, nierzeczywisty. Kwalifikacja, czy dane przekazane przez płatnika składek są danymi niepoprawnymi, czy nieprawdziwymi zależy od okoliczności konkretnego przypadku. W rezultacie przekazanie przez płatnika składek danych dotyczących rodzaju działalności, zgodnych z jednym z dwóch obowiązujących równolegle Polskich Klasyfikacji Danych w rejestrze REGON, nie może być ocenione jako podanie nieprawdziwych danych w rozumieniu art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11, OSNP 2012 nr 15-16, poz. 199). Jeżeli natomiast płatnik w informacji do ZUS podaje rodzaj działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON, który jednak nie jest zgodny z faktycznie wykonywaną przez niego działalnością w danym okresie, to przekazuje nieprawdziwe (niezgodne z rzeczywistością) dane co do rodzaju tej działalności w rozumieniu art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2013 r., II UK 142/12, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 260). Skarżący nie wyjaśnia, na czym miałyby polegać rozbieżność w stanowiskach zaprezentowanych w powołanych wyżej wyrokach Sądu Najwyższego oraz w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 października 2012 r., III AUa 242/12 (LEX nr 1237548), zapadłego w odniesieniu do płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia nie więcej niż 9 ubezpieczonych. Nie wiadomo również, jakie znaczenie dla wyniku sprawy miałyby mieć zaprezentowana w tych judykatach wykładnia art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej, skoro z niezakwestionowanej przez skarżącego podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku wynika, że w spornych okresach rozliczeniowych podawał rodzaj przeważającej działalności PKD [...], podczas gdy jej zmianę według PKD z 2007 r. - 2511Z „produkcja konstrukcji metalowych i ich części” wskazał już w zaświadczeniu o numerze rejestracyjnym REGON z dnia 10 listopada 2009 r. Z kolei kwestia niezachowania należytej staranności w przekazaniu organowi rentowemu prawdziwych informacji została rozstrzygnięta, między innymi, w wyroku

Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2013 r., I UK 103/13 (OSNP 2015 nr 1, poz. 11), w którym wyjaśniono, że płatnik składek jest odpowiedzialny - tak jak za własne działanie lub zaniechanie - za działania lub zaniechania osób, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również osób, którym wykonanie zobowiązania powierza (art. 472 k.c.).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.